

TEXT:
SARI KATAINEN,
IISA AALTONEN
OCH AINO VILA

FLER 'ÖVER GRÄNSEN' -HISTORIER. TACK!

EXPERTER SAMARBETAR VID MYTHBUSTER-WORKSHOPPAR MED TEMAN KRING
SEXUALFOSTRAN PÅ HELSINGFORS STADSMUSEUMS UTSTÄLLNING HELSEXINKI

INNEHÅLL

1. MUSEER OCH INKLUDERANDE.....	3
2. MUSEER, EXPERTIS OCH PUBLIK	5
3. HELSINGFORS STADSMUSEUMS VISION, STRATEGIER OCH MÅL	7
4. MYTHBUSTER-WORKSHOP -PROJEKTET	10
4.1 PROJEKTETS BAKGRUND OCH MÅL	11
4.1.1 Utställningen Helsexinki.....	12
4.1.2 Evenemang för sexualfostran genom expertsamarbete för utställningen Helsexinki.....	13
4.2 PROJEKTETS INTERNA AKTÖRER.....	14
4.3 SAMARBETSPARTNER I PROJEKTET	15
4.4 PROJEKTKUNDER	16
4.5 PROJEKTETS MÅLGRUPP	17
4.6 DET PRAKTISKA GENOMFÖRANDET AV PROJEKTET	18
4.6.1 Genomförande av morgnarna i workshopparna.....	19
4.6.2 Workshopinnehåll	21
4.7 RESPONS FÖR PROJEKTET.....	26
4.7.1 Elever.....	27
4.7.2 Lärare	29
4.7.3 Samarbetspartner	30
4.8 DOKUMENTERING AV PROJEKTET OCH KOMMUNIKATION OM DET	31
4.9 UPPNÅENDE AV MÅLEN FÖR PROJEKTET OCH PROJEKTETS EFFEKTER	36
5. HANDLINGSMODELL FÖR PROJEKTEN AKTIVERANDE INLÄRNINGSSINNEHÅLL GENOM EXPERTSAMARBETE I SAMBAND MED UTSTÄLLNINGAR.....	39

1.

MUSEER OCH INKLUDERANDE

Under de senaste åren har begreppet inkluderande museum lyfts fram också i Finland. Med ett inkluderande museum avses att museerna strävar efter att besökarna mer än tidigare ska medverka i att skapa en museiupplevelse och museiinhåll tillsammans med museet. Besökarna ses alltså inte endast som passiva konsumenter, utan som aktiva skapare. Museet som kulturinstitution har traditionellt producerat innehållen för sina utställningar och evenemang, då alla besökare har i stort sett fått samma kvalitetsmässigt jämna upplevelse. I inkluderande projekt erbjuder museet däremot en plattform på vilken olika besökare kan producera flersidiga innehållsupplevelser, varvid museet inte längre garanterar alla samma innehåll och samma användarupplevelse, utan en chans till en upplevelse som producerats tillsammans.¹

Ett inkluderande projekt innebär numera inte enbart att museibesökarna medverkar, utan också medverkande av andra institutioner och samarbetspartner som kan vara intresserade

av projektet och dess resultat. För att ett inkluderande projekt ska vara framgångsrikt, borde museipersonalen som genomför projektet kunna definiera och tillfredsställa varje deltagares behov. Inkluderande projekt borde inte heller genomföras endast för skojs skull, utan för att de förverkligar målen hos den organisation som arrangerar projektet.² Resultaten av inkluderande projekt kan vara lika mångsidiga som målen överhuvudtaget hos organisationen som genomför projektet. Resultaten kan utgöras av till exempel att man når nya grupper av besökare eller att man erbjuder besökarna inlärningsupplevelser eller verkar som plattform för diskussion.³

En form av inkludering är att verka som värd för andra inkluderande innehåll, som produceras av andra i museets lokaler. På det här sättet kan man bland annat locka nya besökare, som annars kanske inte ser kulturinstitutioner, som till exempel museer, som för dem intressanta platser och erbjuda innehåll som man inte själv skulle kunna producera. Till skillnad från andra former av inkludering behöver museet på det här viset inte heller själv motivera besökare att medverka.⁴

¹ Simon, Nina (2010) *The Participatory Museum*. Santa Cruz, California: Museum 2.0. s. 2.

² Simon, Nina (2010) *The Participatory Museum*. Santa Cruz, California: Museum 2.0. s. 13.

³ Simon, Nina (2010) *The Participatory Museum*. Santa Cruz, California: Museum 2.0. s. 16.

⁴ Simon, Nina (2010) *The Participatory Museum*. Santa Cruz, California: Museum 2.0. s. 281–282.

2.

**MUSEER,
EXPERTIS OCH
PUBLIK**

Museet som kulturinstitution har traditionellt också betraktats som en sakkunnigorganisation, som undersöker och presenterar samlingar eller kunskap som det innehar. När inkluderade projekt genomförs måste museet emellertid analysera vems sakkunskap som är väsentlig för genomförandet av projektet. Museet kan i dessa projekt utnyttja sin egen sakkunskap till exempel ifråga om lokaler, redskap och tillvägagångssätt, men det är i huvudsak andra, det vill säga den inkluderade publiken och andra sakkunniga, som står för sakkunskapen i fråga om innehåll och eventuellt också sättet som projektet genomförs på. Detta innebär för museet att det ibland rentav smärtsamt måste avstå från sin egen roll som sakkunnig, och själv anta en ny roll som möjliggörare.

När inkluderande projekt genomförs har museet på många olika sätt mera än tidigare sin publik i åtanke. Ett besökarcentrerat tänkesätt i inkluderande projekt betyder emellertid inte alltid att definitionen av projektet börjar med vad museet

eller projektet kan erbjuda, utan i stället kartläggs intressant publik och man funderar kring hurdana upplevelser, hurdan kunskap och hurdana tillvägagångssätt som passar dem bäst. En försummelse i beaktandet av besökarnas särskilda behov påverkar mest dem för vilka kulturinstitutioner fortfarande är främmande och som först håller på att lära sig vad en museiupplevelse är. För dessa besökare är det viktigt att se hur kulturinstitutioner, som till exempel museer, kan vara betydelsefulla för just deras egna liv.⁵

En resultatrik inkludering är mycket väl planerad på förhand och äger rum inom vissa fastställda gränser. Fullständigt fria händer motiverar inte medverkan. En välgenomtänkt och avgränsad inkluderande upplevelse skänker den som medverkar en chans att delvis uttrycka sig själv och delta med egen insats i en större grupps verksamhet och därigenom använda den egna insatsen på ett betydelsefullt sätt.⁶ I inkluderande projekt är inte enbart den kunskap eller upplevelse, som individen får ut av det, som är viktig, utan den sociala situation i vilken kunskapen eller upplevelsen produceras.

⁵ Simon, Nina (2010) *The Participatory Museum*. Santa Cruz, California: Museum 2.0. s.34–35.

⁶ Simon, Nina (2010) *The Participatory Museum*. Santa Cruz, California: Museum 2.0. s.22–25.

3.

HELSINGFORS STADSMUSEUMS VISION, STRATEGIER OCH MÅL

Helsingfors stadsmuseum har under de senaste åren genomgått en kraftig förändring både i fråga om sina tillvägagångssätt som i fråga om sin omvärld. Det Nya stadsmuseet som utformats tillsammans med stadsborna och som alltid har fritt inträde invigdes i hörnet av Senatstorget 13.5.2016. Bakom museiinvigningen låg en lång process som baserade sig på öppenhet, samplanering och inkludering. Stadsbornas önskemål och intressen utreddes till exempel med hjälp av en museikundpanel, och nya verksamhetssätt testades i projektet Lyhtysali, som genomfördes i museets tidigare lokaler och inom vilket museiyrketsfolket överlät sakkunskapen i anslutning till innehållet till de stadsbor som medverkade i projektet.

Museihelheten som uppkom som resultat av processen har blivit väl emottagen; målet 200 000 besökare för det första verksamhetsåret uppnåddes redan under museets fyra första verksamhetsmånader, och vid utgången av år 2017 hade redan sammanlagt cirka 680 000 kunder besökt museet. Dessutom har Helsingfors stadsmuseum fått omfattandes medieuppmärksamhet och vunnit ett flertal finländska och internationella priser, 2017 till exempel vann museet bland annat priset Årets Museum.

Under Helsingfors stadsmuseums reformprocess förnyades även museets strategiska insatsområden och mål och det ställdes upp en vision om att "Alla kan förälska sig i Helsingfors". Ett av museets viktiga strategiska insatsområden är strävan efter att förstärka det pluralistiska Helsingfors, ett kundcentrerat tänkande och gemensamt skapande. Via dessa insatsområden utformas museets mål som bland annat omfattar beredskap för jämlika och betydelsefulla möten med människor, produktion av tjänster tillsammans med strategiska partner och en utökning av stadsbornas påverkningsmöjligheter.

Ändringarna som ägt rum i Helsingfors stadsmuseums verksamhetskultur anknyter också till ändringarna i Helsingfors stads allmänna tillvägagångssätt och organisationsstruktur. Helsingfors stads förvaltning organiserade sig i juni 2017 i mera omfattande sektorer. Helsingfors stadsmuseum hör numera till helheten kulturservice inom sektorn för kultur och fritid, och förverkligar i sin verksamhet sektorns gemensamma mål, från upprätthållande av helsingforsbornas psykiska och fysiska välbefinnande och tillhandahållande av möjligheter till bildning och aktivt medborgarskap. Strävan att inkludera stadsborna har växt kraftigt på stadsnivå, i november 2017 beslutades det om verkställande av en modell för inkludering med sikte på omfattande interaktion och inkludering av invånare och sammanlutningar.

> HELSINGFORS STADSMUSEUMS VISION, STRATEGIER OCH MÅL

Kunder på väg till
invigningen av Nya
stadsmuseet i maj 2016.

4.

**MYTHBUSTER-
WORKSHOP
-PROJEKTET**

4.1 PROJEKTETS BAKGRUND OCH MÅL

TEXT:
PRODUCENT
SARI KATAINEN

Utställningen Helsexinki,
som berättar om sexuella
rättigheter, öppnades i
maj 2017.

> 4.1 PROJEKTETS BAKGRUND OCH MÅL

TEXT:
PRODUCENT
SARI KATAINEN

4.1.1 Utställningen Helsexinki

En del av det Nya stadsmuseet utgörs av en lokal med varierande innehåll på fjärde våningen i museet. Den här lokalen ger Helsingfors stadsmuseum möjlighet att ordna helt nya, emotionella, ställningstagande och aktuella innehåll och evenemang som väcker debatt.

Tema för utställningen Helsexinki som öppnades 12.5.2017 i Helsingfors stadsmuseums lokal för varierande innehåll var sexuella rättigheter. Utställningen Helsexinki baserade sig på intervjuer som utställningsarbetsgruppen hade fört för att ta reda på vilka egna erfarenheter människorna som bor eller arbetar i Helsingfors har i anslutning till sexuella rättigheter och hur de förverkligas. Direkta citat ur dessa intervjuer kunde läsas på utställningslokalens väggar. Även alla teman som lyftes fram i utställningen hade sitt ursprung direkt i dessa intervjuer.

Utställningen Helsexinki behandlade bland annat hur alla borde ha rätt att leva jämlikt, oberoende av sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck, samt om hur många faktorer som anknyter till attityder, lagar och handlingssätt begränsar möjligheterna till en jämlik vardag och respekt av sexuella rättigheter. Sexuella rättigheter tillhör alla, men friheten att vara sig själv är inte en självklarhet. Ett av Hel-

singfors stadsmuseums mål är att främja mångfald och även syftet med utställningen Helsexinki var att ge särskilt dem en röst som av en eller annan anledning ofta förblir ohörda. Syftet med utställningen var också att skapa möjligheter att identifiera sig, att minska fördomar, ge kraft och sprida aktuell information om sexuella rättigheter.

Utställningen Helsexinki genomfördes genom inkludering av stadsborna och sakkunnigorganisationer. Inkludering spelade en central roll även i alla evenemang som ordnades i anslutning till utställningen. Vid varje evenemang i anslutning till utställningen medverkade alltid en sakkunnigorganisation

som innehållsproducent medan museet självt endast utgjorde plattformen för evenemanget. Som program i anslutning till utställningen ordnades bland annat evenemanget Positiiviset pussaa tillsammans med Positiiviset ry och Sexpo-stiftelsen samt minnesverkstäder tillsammans med Seta ry:s seniorarbete.

Vanligtvis guidar Helsingfors stadsmuseums personal själva på sina utställningar, men när det gällde utställningen Helsexinki upplevde man att även guidningen uttryckligen borde baseras på människors egna erfarenheter. Av den här anledningen genomfördes guidningarna av de personer som hade intervjuats för utställningsprojektet och som i samband med guidningarna berättade om sina egna erfarenheter och sin egen historia.

Tema för utställningen Helsexinki som öppnades 12.5.2017 i Helsingfors stadsmuseums lokal för varierande innehåll var sexuella rättigheter.

> 4.1 PROJEKTETS BAKGRUND OCH MÅL

4.1.2 Evenemang för sexualfostran genom expertsamarbete för utställningen Helsexinki

Planeringen av projektet Evenemang för sexualfostran genom expertsamarbete för utställningen Helsexinki inleddes redan tidigt i början av produktionen av utställningen, när utställningsarbetsgruppen funderade på metoder för att även de ungas röst bättre skulle höras i utställningen. Detta funderade man särskilt på eftersom man till följd av temat för utställningen hade beslutat att inte intervjua personer under 18 år inför utställningen. Man begrundade bland annat det tryck på ungas sexualitet och kön, som till exempel bilden som sociala medier idag målar upp orsakar.

Eftersom man upplevde att det var viktigt att skapa ett program riktat till unga beslutade man att ansöka om bidrag för projektet Evenemang för sexualfostran genom expertsamarbete för utställningen Helsexinki av Museiverkets bidrag för innovativa projekt i oktober 2016. Beslutet om beviljande av ett bidrag på 20 000 euro kom i mars 2017, och den konkreta beredningen av projektet inleddes omedelbart därefter. Samtidigt beslutade man efter samtal med sakkunnigorganisationerna och utställningsarbetsgruppens eget övervägande dessutom att ändra projektets namn från Evenemang för sexualfostran genom expertsamarbete för utställningen Helsexinki till Mythbuster-workshoppar, som informativt och innehållsmässigt bättre beskrev projektet.

Mythbuster-workshopparna uppkom ur viljan att sprida information om sexualitet, kön och sex bland unga. Rätten till tillräcklig och korrekt information i anslutning till dessa hör-

de även till en av de viktigaste sexuella rättigheterna som var tema för utställningen Helsexinki. Eftersom varken Helsingfors stadsmuseum eller utställningsarbetsgruppen för Helsexinki själva hade metodkunskap om sexualfostran, beslutade man att lägga informationsspridningen i dessa frågor i händerna på kompetenta sakkunnigorganisationer. Samtidigt fattade man ett medvetet beslut om att avsäga sig den invanda rollen som sakkunnig och även för dessa evenemangs del själva utgöra en plattform för innehåll som produceras av andra. Syftet var att erbjuda unga ett tryggt forum för samtal och frågor i en stimulerande miljö, i en anda av fenomenbaserad inläring, och samtidigt utveckla nya verksamhetssätt tillsammans med ett nytt slag av samarbetspartner. Syftet var också att möta de unga som jämlika aktörer, reagera på aktuella ämnen och förmedla innehåll av samhällsrelig betydelse.

Utgående från erfarenheterna av projektet var avsikten också att utveckla en ny, öppen handlingsmodell för Helsingfors stadsmuseum, i vilken museet är plattform och möjliggörare för sakkunniga som arrangerar tillställningar eller evenemang i anslutning till innehåll som ställs ut i museet och som museet inte har den kunskap, med tanke på innehåll och verksamhet, som det behövs för att anordna. Avsikten var att i fortsättningen tillämpa den här handlingsmodellen i Helsingfors stadsmuseums egen verksamhet, särskilt med tanke på de varierande innehållen på fjärde våningen, men dessutom hoppades man att handlingsmodellen skulle kunna utgöra en handlingsmodell på konceptnivå även för andra museer.

4.2 PROJEKTETS INTERNA AKTÖRER

TEXT:
PROJEKTASSISTENT
IISA AALTONEN
OCH PRODUCENT
SARI KATAINEN

Helsingfors stadsmuseums Publiktjänster indelas i fyra team: Utställnings- och programteamet, Inlärnings- och välfärds- teamet, Teamet för kundmöten och Försäljningsteamet. För fullföljandet av projektet Mythbuster-workshoppar ansvarade i första hand en projektarbetsgrupp bestående av utställningsarbetsgruppen för utställningen Helsexinki med en producent och två medlemmar ur arbetsgruppen och en projektassistent som var anställd för projektet från september 2017 till november 2017. Alla dessa personer representerade olika team och en av dem stod rentav helt utanför Publiktjänsterna. Eftersom projektet vidare betraktat berörde även arbete som andra personer än dem som arbetade med utställnings- och programproduktion och inlärnings- och programproduktion utförde, kom projektets arbetsfördelningsöverskridande karaktär först att skapa viss ovetskap bland de olika teamen gällande praktiska arrangemang. I den nya strategin för Helsingfors stads sektor för kultur och fritid som bildades sommaren 2017 och som museet som en av tjänsterna i sektorn följer, anges som

ett mål en smidigare verksamhetskultur och detta gäller även den interna verksamhetskulturen för sektorns tjänster. I det här projektet fick man chansen att testa den överskridande interna verksamhetskulturen i praktiken.

Förutom projektarbetsgruppen hjälpte även många andra av de anställda vid Helsingfors stadsmuseum till med att fullfölja projektet. Projektet främjades bland annat av den hjälp och sakkunskap som teamet för museets marknadsföring och kommunikationstjänster gav. Teamet deltog i projektet till exempel genom att skicka museets grafiska layout till planeraren av elevernas responsblankett och till producenten av workshop-videoinspelningarna. Den första som kontaktade lärarna om Mythbuster-workshopparna var museielektorn i Inlärnings- och välfärdsteamet, som ansvarar för redigering och utskick av det elektroniska nyhetsbrevet. När det gällde tekniken som behövdes i workshopparna fick projektarbetsgruppens medlemmar hjälp av museimästaren i Utställnings- och programteamet.

För fullföljandet av projektet Mythbuster-workshoppar ansvarade i första hand en projektarbetsgrupp.

4.3 SAMARBETSPARTNER I PROJEKTET

TEXT:
PRODUCENT
SARI KATAINEN

Man beslutade att välja Samfundet Folkhälsan i Svenska Finland r.f., Befolkningsförbundet r.f., Seta ry och Sexpo-stiftelsen till samarbetspartner för Mythbuster-workshopparna. Folkhälsan strävar efter att främja särskilt svenskspråkigas hälsa och välfärd. På samma sätt främjar Befolkningsförbundet hälsa och välfärd samt är en påverkare i samhället. Seta är en nationell människorättsorganisation vars mål är att alla ska kunna leva jämlikt. Sexpo arbetar för att främja sexuell välfärd. Alla dessa organisationer är experter på toppnivå inom sina egna segment när det gäller sexual- och könsidentitet, förverkligande och uttryck av sexualitet och kön samt sexuella rättigheter. I valet av samarbetspartner var det dessutom viktigt att de redan hade en stark kompetens och erfarenhet uttryckligen även på sexualfostrans område och i fråga om samarbete med unga.

Befolkningsförbundet har varit samarbetspartner med utställningen Helsexinki redan alldeles i början av planeringen av utställningen, och det var därför naturligt att först kontakta

dem om workshopiden. Den första kontakten när det gällde workshopparna togs redan innan projektets helhetsfinansiering ens var klar. När de samtyckte till att gå med i projektet kontaktades därefter Sexpo och Seta som också genast ivrigt ville komma med i projektet. Redan i ett mycket tidigt skede var det klart att museet också ville erbjuda workshopparna till svenskspråkiga skolelever, så det var viktigt att även Folkhälsan som producent av svenskspråkiga tjänster gick med i projektet.

'Museet kontaktade mig.'

4.4 PROJEKTKUNDER

TEXT:
ARBETSGRUPPENS
MEDLEM
AINO VILA

Som Mythbuster-workshop -projektets främsta kunder definierades lärarna. Även informationen om workshopparna inriktades alltså till lärarna, som fattade de avgörande besluten om huruvida de skulle ta sina elever till evenemangen. Huvudstadsregionens lärare känner allmänt sett väl till de inlärningstjänster som Helsingfors stadsmuseum tillhandahåller och det erbjuds guidningar året om för grupper inom småbarnspedagogiken och för grupper i förskola och grundskolan samt grupper på andra stadiet. Dessutom besöker ofta bland annat studiegrupper med finska som andra språk museet. De avgiftsfria guidningarna och workshopparna skräddarsys noggrant för skolornas läroplaner vilket betonas i informationen om inlärningstjänsterna. Därför utförde också en medlem i Helsexinki-utställningsarbetsgruppen, som hör till Inlärnings- och välfärdsteamet, innan informationen började skickas ut, en omfattande utredning över vilka ämneslärare informationen om workshopparna främst berörde och vilka delar av läroplanen workshopparna lämpar sig för. Workshopparna togs från början in som en del av Inlärnings- och välfärdsteamets utbud av pedagogiska program.

Utställningsarbetsgruppen utformade i samarbete med sakkunnigorganisationerna och museilektorerna en finsk- och svenskspråkig reklamtext för workshopparna som bifogades i museets elektroniska nyhetsbrev om inläring. Brevet som för-

medlades elektroniskt skickades ut till lärarna i god tid före workshopparna i augusti 2017 och en riktad påminnelse följde i september 2017. I syfte att väcka diskussion och rikta in tankarna på utställningens teman, skickades med påminnelsen också en YouTube-videoinspelning, som beställdes av en person som intervjuats för utställningen och som baserade sig på personens egna erfarenheter. Lärarna fick, om de ville, se videon själva eller visa den i klassen. Det informerades också om Mythbuster-workshopparna som en del av museets utbud av elevtjänster i Helsingfors stads och Undervisnings- och kulturministeriets gemensamma kulturkalender Kultus. Kultus lyfte också fram workshopparna på sin egen sida på Facebook.

'Jag skulle gärna ha tagit flera åttonde klasser, men deras lektioner var mitt på dagen.'

Anmälningarna till workshopparna togs emot via e-post till museets Inlärnings- och välfärdsteams gemensamma adress för beställning av guidningar. Teamets medlemmar besvarade lärarnas frågor om workshopparna i samråd med utställningsarbetsgruppen och grupperna fördes in i en tabell som

alla hade tillgång till. Vid behov stod utställningsarbetsgruppen i kontakt med sakkunnigorganisationerna och förmedlade budskap mellan dem och lärarna. Lärarna önskade workshoppar också för klasser på andra stadiet och projektarbetsgruppen, museilektorerna och ledarna för workshopparna beslutade att i påminnelsen som skickades ut i september, utvidga målgruppen till att omfatta studerande på andra stadiet.

4.5 PROJEKTETS MÅLGRUPP

TEXT:
PRODUCENT
SARI KATAINEN OCH
ARBETSGRUPPENS
MEDLEM
AINO VILA

Det största behovet av kunskap om sexualitet, kön och frågor om sex har unga som fortfarande söker sin identitet. Därför utgjordes målgruppen för Mythbuster-workshopparna av unga, skolelever på klasserna 8-9 och på lärarnas önskemål, alltså studerande på andra stadiet. Ursprungligen hade även 7-klassister definierats som målgrupp i projektansökan, men utgående från samtalen som fördes med sakkunnigorganisationerna i planeringsskedet avgränsades de utanför målgruppen som alltför unga.

I Helsingfors stadsmuseums guidningar och workshoppar deltar barn och unga i alla åldrar, men den fortsättningsvis stränga ämnesindelade läsordningen i högstadiet och gymnasierna gör att det är utmanande att försöka nå ut till eleverna på det här stadiet. I workshopparna för unga har man tidigare naturligt koncentrerat sig på historia, och de unga har fått möjlighet att reflektera över sitt eget liv i skenet av historien och funnit beröringsytor för identifiering och empati.

Temat för workshopparna ska intressera unga, men sättet som workshoppen genomförs på ska också kännas meningsfullt. Projektarbetsgruppen för Mythbuster ansåg det klart att ämnen kring sexualitet och kön intresserar de unga som utsågs till målgrupp, och förlitade sig på sakkunnigorganisationernas kunskaper i fråga om det praktiska genomförandet.

'Jag tycker det är mycket bra att man öppnar en öppen diskussion om frågor som det inte nödvändigtvis talas så mycket om.'

4.6 DET PRAKTISKA GENOMFÖRANDET AV PROJEKTET

TEXT:
PROJEKTASSISTENT
IISA AALTONEN

Projektarbetsgruppens medlemmar tar sittdynor till workshopslokalen innan Sexpos workshop inleds.

> 4.6 DET PRAKTISKA GENOMFÖRANDET AV PROJEKTET

TEXT:
PROJEKTASSISTENT
IISA AALTONEN

4.6.1 Genomförande av morgnarna i workshopparna

Sakkunnigorganisationerna hade på förhand endast uppgett workshopparnas teman för utställningsarbetsgruppen Helsexinki och gett korta beskrivningar inför nyhetsbrevet som skickades ut till lärarna i augusti. Helsingfors stadsmuseums personal visste alltså inte, i samband med de första workshopparna under verkstadsveckorna, mer precist om innehållet och sätten att genomföra workshopparna än eleverna och lärarna som deltog i dem.

Innehållet som samarbetspartnerna producerade var planerat att passa in i skolornas nya läroplan, och verkstädernas innehåll passade in på många mål om omfattande inläring. Museimiljön och utställningslokalen utgjorde en del av den mångsidiga inlärningsmiljö som stöder inläringen. En del av lärarna nämnde i responsen som insamlades att en av orsakerna till medverkan var möjligheten att komma ut ur klassrummet och få variation i skoldagen.

Innan etappen med workshoppar inleddes, var museet aktivt i kontakt med sakkunnigorganisationerna om de praktiska arrangemangen kring morgonverkstäderna. Samarbetspartnerna tillfrågades om deras önskemål och behov i anslutning till förberedelserna av workshopparna och om anskaffningen av utrustning. En del av samarbetspartnerna önskade att workshopparna skulle anordnas på Helsexinki-utställningens sida, en del igen ville att deras workshop fanns invid utställningsutrymmet i det avspända Lounge-utrymmet.

Museets personal skaffade färdigt fram den utrustning som samarbetspartnerna önskade för sin workshop och ordnade dem enligt önskemål till lokalen på verkstads morgnarna. Det hade redan tidigare beställts sittdynor för projektet, kondomer

som delades ut till eleverna och kulspetspennor och responsblanketter för att samla in respons av eleverna efter workshopparna.

Museet informerade sina samarbetspartner om de anmälda klasserna, antalet elever och om eventuella särskilda krav och behov. En av sakkunnigorganisationernas kontaktpersoner byttes ut två gånger under projektets gång, vilket medförde vissa problem i kommunikationen om tidtabellen för workshopparna under organisationens vecka. Alldeles i början av samarbetet planerades det att workshopparna skulle ordnas en timme tidigare, och informationen om att starttidpunkten hade flyttats till en timme senare hade inte i god tid nått ut till personen som medverkade i genomförandet. Tack vare sakkunnigorganisationens flexibilitet kunde workshopparna i alla fall genomföras som planerat.

Det informerades också internt inom museet om projektet. Museets team för kundmöten och museets städare informerades per e-post och muntligt om grupperna som deltog i workshopparna och om tidtabellerna.

Workshoppar ordnades från måndag till fredag 25.9–27.10.2017. Det ordnades inga workshoppar under huvudstadsregionens höstlovsvecka 16.10–20.10.2017. Workshopparna ordnades på morgnarna kl. 10–11 medan museet var stängt för övriga besökare. Detta tillät att man i lugn och ro fick bekanta sig med workshopparnas teman utan överflödiga störningsfaktorer. Efter workshopparna fick skolgrupperna i enlighet med tidtabeller och intresse se utställningen Helsexinki och ställa frågor till medlemmen ur utställningsarbetsgruppen som var på plats.

> 4.6 DET PRAKTISKA GENOMFÖRANDET AV PROJEKTET

De färdigt överenskomna workshoptiderna visade sig i viss utsträckning vara utmanande på grund av lektionsindelningen i skolorna och med tanke på skoldagens tidtabell. Eftersom man arbetade med utomstående sakkunnigorganisationer var man tvungen att hålla överenskomna workshoptider, då man inte kunde förvänta sig att sakkunnigorganisationernas repre-

Projektarbetsgruppens medlemmar förbereder workshopslokalen innan Sexpos workshop inleds.

sentanter skulle förbinda sig till att stå till museets förfogande hela dagen eller anpassa sina tidtabeller enligt skolornas alla önskemål. Lyckligtvis var det möjligt att tillgodose vissa specialönskemål, eftersom de utomstående sakkunnigorganisationerna förhöll sig så flexibla till projektet. Under Folkhälsans vecka till exempel ordnades det vissa dagar rentav tre workshoppar, medan det några dagar inte ordnades några alls.

Av responsen som samlades in av lärarna framgick att skolorna fortfarande var bundna vid läsordningen som baserade sig på en traditionell ämnesfördelning och skoldag. En lärare hade gärna tagit med sig flera 8:e klasser, men tidpunkten för workshoppen passade inte in i klassernas läsordning. Många grupper hade efter workshoppen bråttom tillbaka till skollunchen och därför hann inte alla klasser se utställningen Helsexinki som planerat.

Förberedelserna inför workshopmorgnarna började vanligtvis redan vid niotiden för att all nödvändig utrustning skulle finnas framme. Lokalen förbereddes enligt samarbetspartnernas önskemål och kondomerna och kulspetspennorna som skulle delas ut till eleverna placerades ut synligt så att eleverna behändigt kunde ta med sig dem på eget initiativ. Samarbetspartnerna kom till museet innan workshopparna började och projektarbetsgruppen öppnade dörrarna för dem medan museet fortfarande var stängt för andra besökare. Workshoputrymmet kontrollerades än en gång med samarbetspartnerna och vid behov gjordes sista ändringar i enlighet med deras önskemål.

Någon ur projektarbetsgruppen var också redo att ta emot klassen i museets aula redan i god tid före kl. 10 och följde sedan gruppen med hissen upp till utställnings- eller Lounge-utrymmet på fjärde våningen där handledaren för workshoppen inväntade gruppen.

...All of us have the right to experience and express our sexuality and gender in the manner of our choosing, and to have access to information on these topics. Each and every one of us is also entitled to sexual pleasure and bodily integrity.

Above all, we all have the right to live as members of society, regardless of our sexual orientation, gender identity or gender expression.

The freedom to be yourself is not something all of us can take for granted. Around the world attitudes, laws and practices still persist that limit the right of individuals to enjoy equality and exercise their sexual and gender rights. HelSEXinki exhibition offers flashes of how rights are fulfilled in Helsinki today.

> 4.6 DET PRAKTISKA GENOMFÖRANDET AV PROJEKTET

Projektet krävde allt som allt mer personalresurser än vad man i planeringen hade berett sig på. Förberedelserna och bakgrundsarbetet engagerade förutom projektassistenten även en ordinarie personalresurs ur utställningsarbetsgruppen. Under de veckor som workshopparna ordnades måste förutom projektassistenten åtminstone en medlem ur utställningsarbetsgruppen vara på plats under workshopmorgnarna, för förberedelserna och demonteringen samt för att visa utställningen för eleverna. Workshopmorgnarna innebar alltså att åtminstone två medarbetare var upptagna under halva arbetsdagen.

Till följd av Helsingfors stads stela anställningsprocess var det inte möjligt att anställa en projektassistent för längre tid än två månader. Från början hade man planerat att anställa projektassistenten för tre månader, men förverkligandet av planen hade krävt en arbetsdryg ansökningsprocess. Förkortningen av den planerade längden av projektassistentens anställningsförhållande innebar att den ordinarie personalens uppgifter i anslutning till projektet utökades, samtidigt som omfattningen av deras övriga arbetsuppgifter förblev densamma som tidigare. Å andra sidan kunde de anslag som sparades in i form av projektassistentens lön senare användas för nätpublikationen av Mythbuster-workshop -projektet, vilket gjorde att erfarenheterna av projektet kunde spridas avsevärt vidare för det övriga museifältets kännedom.

Under projektets gång blev producenten av utställningen Helsexinki och samtidigt också Mythbuster-workshopparna tvungen att huvudsakligen övergå till andra uppgifter och ett annat verksamhetsställe, vilket i viss utsträckning försvårade praktiska arbeten i anslutning till projektet. Av detta lärde man sig att det är viktigt att hela museets organisation vid sidan om projektarbetsgruppen, känner till alla mål för projektet och projektets omfattning samt är engagerade i fullföljandet av det, för att ett projekt i den här storleksklassen ska lyckas. Då möjliggör de också för egen del att arbetet för projektet kan utföras fullständigt.

Alla sakkunnigorganisationer förverkligade en workshop i enlighet med sin organisation, och workshopinnehållen varierade beroende på arrangören.

4.6.2 Workshopinnehåll

Alla sakkunnigorganisationer förverkligade en workshop i enlighet med sin organisation, och workshopinnehållen varierade beroende på arrangören. I början av workshopparna presenterade alla handledare förutom sig själv också sin organisation och dess viktigaste verksamhet. Alla handledare för workshopparna berättade också vilka tjänster och hurdan verksamhet den organisation som de representerade erbjuder unga och hur och på vilket sätt man kan kontakta dem. Workshoppen erbjöd sålunda de medverkande samarbetsorganisationerna en möjlighet att göra även sin organisations verksamhet känd bland de unga.

När workshopskedet började var projektarbetsgruppens roll i förhållande till sakkunnigorganisationernas representanter i workshoparbetet fortfarande otydlig. Vid varje workshop fanns projektassistenten och åtminstone en medlem ur utställningsarbetsgruppen på plats. Projektarbetsgruppens uppgift var att hjälpa till i förberedelserna, ta emot grupper och följa dem till workshoppen, följa med och ge akt på workshoppen, samla in respons av eleverna med hjälp av responsblanketter och vara på plats när eleverna besökte utställningen.

> 4.6 DET PRAKTISKA GENOMFÖRANDET AV PROJEKTET

Det var svårt att hitta en lämplig roll för de medlemmar i utställningsarbetsgruppen som fanns på plats i samband med de första workshopparna. Allt eftersom workshopsveckorna framskred blev rollen som möjliggörare emellertid alltmera bekant. Det starka förtroendet för sakkunnigorganisationens sakkunskap och färdigheter var till stor hjälp med det här.

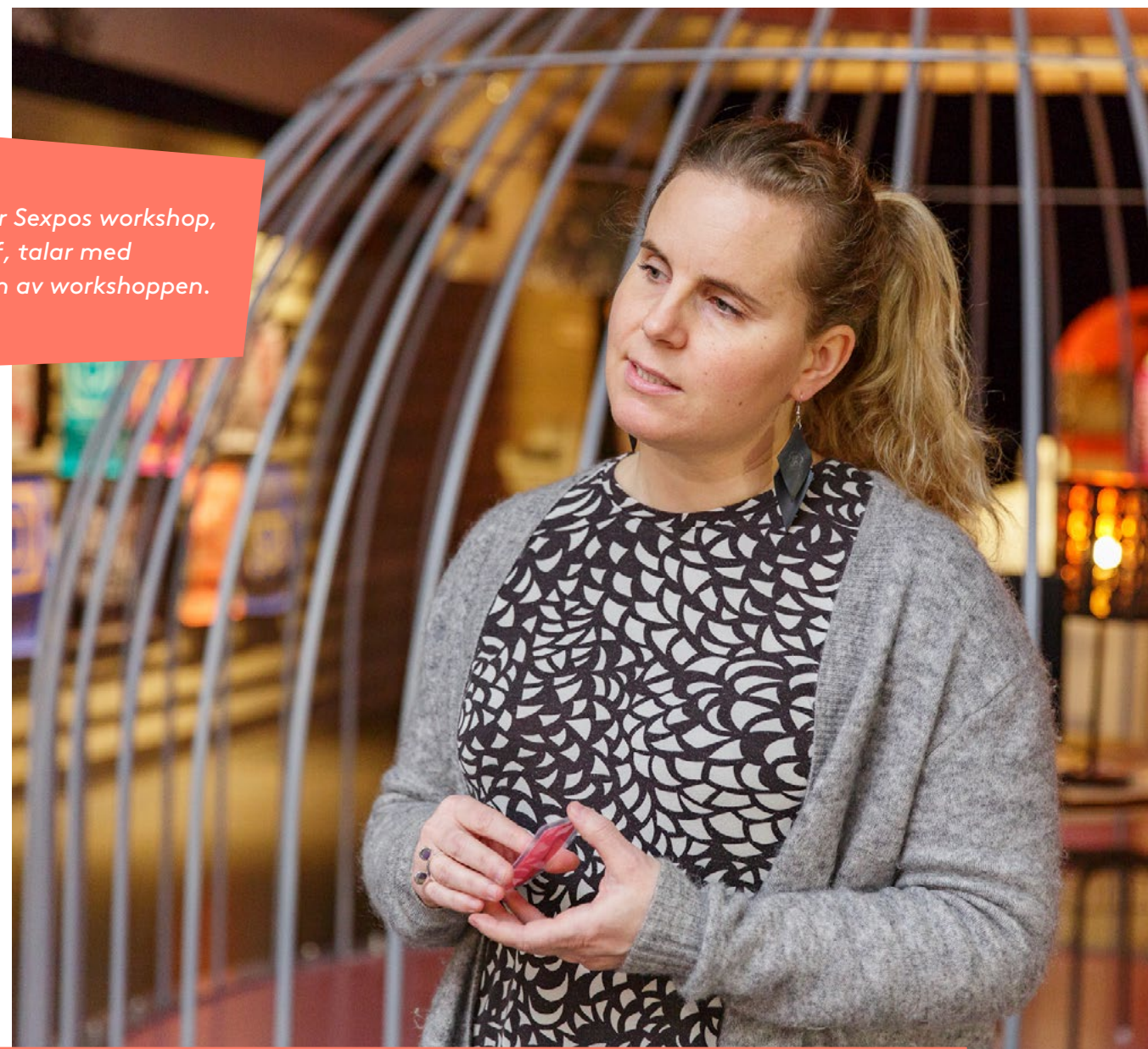
Trots att workshopmorgnarna höll museets personal upptagen i workshopparna, möjliggjorde detta även en noggrannare observation av interaktionen som ordnades i museet än när museet själv producerar innehåll. I museets egna workshoppar och guidningar har museets personal traditionellt en producerande roll, så att det inte är möjligt att lika djupgående ge akt på gruppens medverkan och till exempel deltagarnas kroppsspråk som när man följer med innehållet som utomstående.

Folkhälsan var den första att inleda workshopparna och det var experten på sexualhälsa Suss Åhman som tog hand om workshoppen. Hon var bekant för många av dem som deltog i workshoppen, till exempel från programmet *Sex och Sánt* i Radio X3M, vilket också framgick av responsen som samlades in i workshopparna. Innehållet som Folkhälsan producerade var planerat att komplettera teman i utställningen Helsexinki. Eftersom sex inte var särskilt konkret framme i utställningen behandlades sexfrågor uttryckligen i deras workshop. Åhman visste tack vare sin erfarenhet med unga att just det här ämnet intresserar dem, trots att de sällan vågar säga det öppet.

Ämnet behandlades i diskussioner och via frågor, vilket skapade en naturlig växelverkan i den faktabaserade workshoppen. Folkhälsans workshoppar byggdes helt upp kring samtal och diskussioner och det utfördes inga övningar i workshoppen.

Förutom om sex samtalade man också om normer i anslutning till utövande av sex, till exempel om hurdana människor, vilken ålders människor och människor med vilket utseende man i populärkulturen ser utöva sex och hur representanter för de olika könen "får" uppträda i anslutning till sex och mänskliga relationer.

Handledaren för Sexpos workshop, Patricia Thesleff, talar med eleverna i början av workshoppen.

> 4.6 DET PRAKTISKA GENOMFÖRANDET AV PROJEKTET

*Eleverna deltar i övningen
i Sexpos workshop.*

> 4.6 DET PRAKTISKA GENOMFÖRANDET AV PROJEKTET

Handledare för workshoppen under Befolkningsförbundets vecka var ungdomsläkare Miila Halonen och sexualterapeut Elina Korhonen, som har lång erfarenhet av att arbeta med unga. Tre morgnar deltog också Befolkningsförbundets unga frivilliga medarbetare Tua Videman, som ansvarade bland annat för framförandet av frågor i anknytning till frågesporttävlingen som ingick i workshoppen. Närvaron av den unga frivilliga medarbetaren löste tydligt stämningen ytterligare, och en del av de unga kanske just därför tog lättare del i diskussionen.

I befolkningsförbundets workshop ordnades en frågesport för eleverna och deras svar kontrollerades genast med hjälp av videoinspelningar producerade av Befolkningsförbundet för den egna Youtube-kanalen och som projicerades på väggen i workshoppen. I en annan övning fick eleverna öva på att framföra sina egna åsikter och motiveringar. Man skulle ta ställning till påståendet som "Världen är utseendefixerad" genom att ställa sig på ett lämpligt ställe på en skala vars ena ände representerade avvikande åsikt och den andra att man var av samma åsikt. Aktiviteterna gav upphov till bredare diskussioner. I Befolkningsförbundets workshoppar fick deltagarna också berömma sig själva genom att på en stor pappersrulle skriva upp egenskaper hos sig själva som de tyckte om.

Under Setas workshopvecka fick deltagarna under ledning av handledaren för workshoppen Marita Karvinen med hjälp av fotokort fundera över vilka av personerna på bilden som sällskapade med varandra och varför. I första omgången kombinerades personer endast utifrån utseendet och eleverna

skulle förklara varför de hade valt som de gjort. Faktorer som framgick i förklaringarna var till exempel samma kulturbakgrund eller ålder. Vid följande omgång lades information till på fotografikorten om personerna, bland annat om deras ålder och deras sexuella läggning. Tilläggsinformationen ändrade elevernas val. Övningen erbjöd ett exempel på hur normer produceras och hur normer som ställs utifrån påverkar många uppfattningar om människorelationer och sexualitet.

Projektassistent lisa Aaltonen iakttar Sexpos workshop.

> 4.6 DET PRAKTISKA GENOMFÖRANDET AV PROJEKTET

Under Sexpos vecka fick deltagarna var och en leva in sig i en påhittad persons liv och fundera på om de påståenden om sexuella rättigheter som handledaren Patricia Thesleff framförde stämde överens med personen. Om de sexuella rättigheterna uppfylldes för personen fick eleven ta ett steg fram. I slutet av uppgiften stod eleverna på olika ställen i lokalen, beroende på hur många steg var och en hade tagit.

Uppgiften åskådliggjorde konkret att sexuella rättigheter inte uppfylls för alla. Om alla rättigheter skulle uppfyllas, skulle alla elever ha tagit ett steg fram vid varje påstående och alla skulle ha korsat rummet.

De sakkunnigas professionalism blev tydlig bland annat i hur de omarbetade innehållen i enlighet med gruppens storlek och natur. Gruppernas olikheter framgick till exempel av de olika kunskapsnivåerna och aktiviteten, som visade stora variationer. Gymnasieeleverna hade ett mer analytiskt och öppet sätt att ta sig an frågor än till exempel yrkesskoleleverna eller högstadieeleverna. Handledarna för workshopparna var mer uppmuntrande och aktiverande med försiktigare grupper, medan grupper som lätt deltog gavs mer utrymme för egna funderingar.

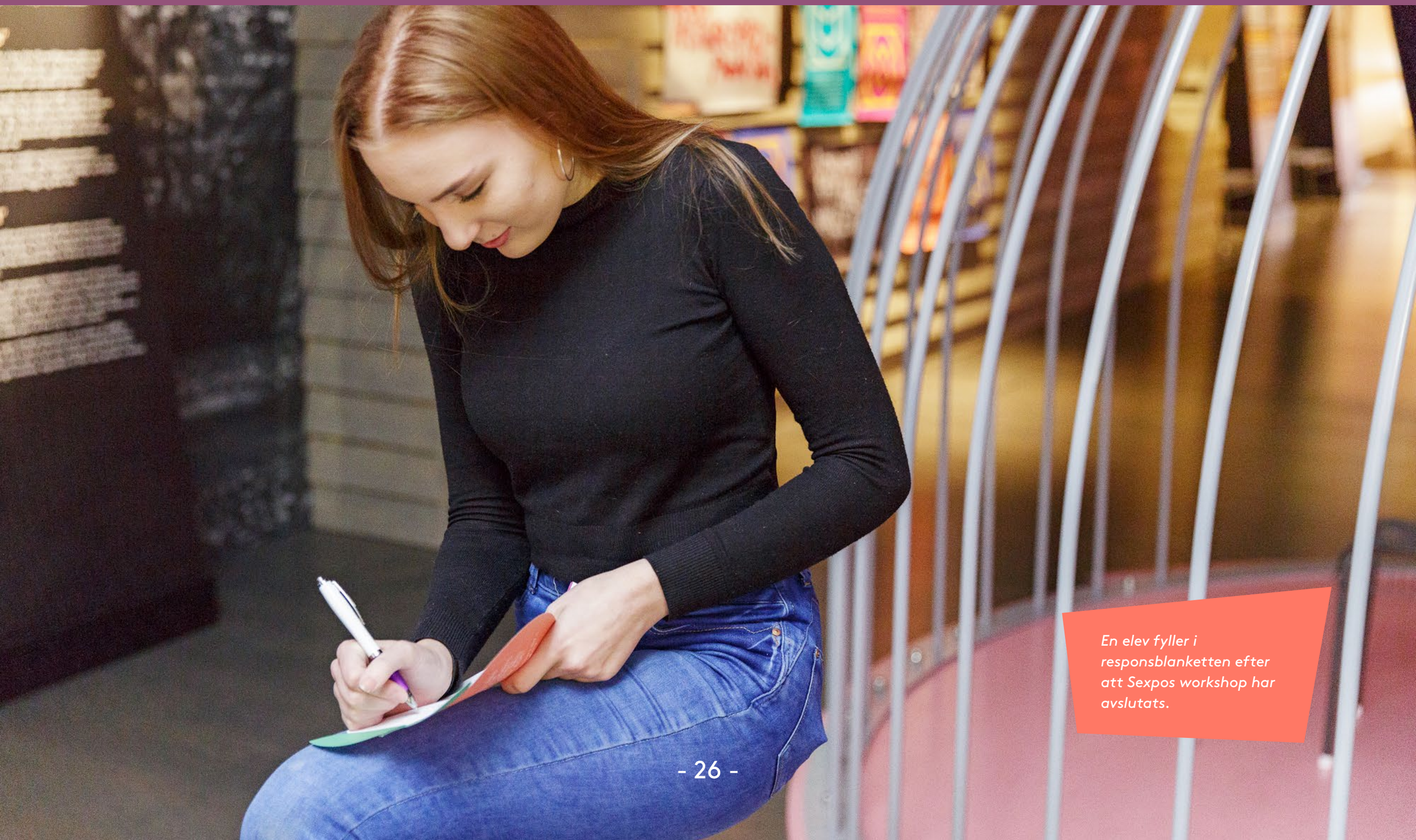
Överraskande var att gruppernas storlekar varierade från en elev till trettio elever. De yrkeskunniga workshopledarna kunde emellertid omarbeta innehållet enligt deltagarantalet. Till exempel under Sexpos workshopsvecka varierade innehållet stort beroende på gruppens storlek. Med mindre grupper diskuterade Sexpos workshopsledare Patricia Thesleff utgående från frågor som de unga ställde själva och teman som de tog upp. Med större grupper genomförde hon en övning i syfte att åskådliggöra hur sexuella rättigheter respekteras.

Elever som deltar i Sexpos workshop.

4.7 RESPONS FÖR PROJEKTET

TEXT:
PROJEKTASSISTENT
IISA AALTONEN

*En elev fyller i
responsblanketten efter
att Sexpos workshop har
avslutats.*

> 4.7 RESPONS FÖR PROJEKTET

4.7.1 Elever

Helsingfors stadsmuseum samlade in skriftlig respons bland eleverna i samband med workshopparna. Det var första gången som man gick till väga på det här sättet för varje gruppdel, för i samband med workshoppar som Inlärnings- och välfärdsteamet har genomfört själva i museet har respons endast samlats in bland lärarna. På responsblanketten fick eleverna bedöma hur intressant ämnet för workshoppen var, hur lyckat sättet som workshoppen genomfördes på var och museet som plats för en workshop. På blanketten frågades också om eleven fick ny information från workshoppen och eleven ombads lämna en hälsning till museet och handledaren för workshoppen.

Responsblanketten har planerats för att vara lockande för de unga; den hade formen av en persika-emoji och på första sidan fanns ett citat av en person som hade intervjuats för utställningen om personens egna ungdomserfarenheter.

1. Var workshopens tema intressant?

2. Var genomförandet av workshoppen lyckat?

3. Var museet en bra plats för workshoppen?

4. Fick du ny information från workshoppen?

5. Dina hälsningar till museet och workshopens ledare.

BRA MEDELMÅTTIG DÅLIG

☐ ☐ ☐

☐ ☐ ☐

☐ ☐ ☐

☐ ☐ ☐

#Helsexinki #rättenattveta

HELINGFORS STADSMUSEUM

"I WISH I WAS AWARE OF THESE SORTS OF THINGS WHEN I WAS THEIR AGE"

"That's how I did it, I googled my gender"

er. Blanketten måste vikas för det var viktigt att de unga kunde lämna sin respons anonymt. För förverkligandet av projektet var det redan från början viktigt att målgruppen beaktades, så att även anskaffningar, som responsblanketter, utarbetades med tanke på målgruppen. Uppenbarligen lyckades man beakta målgruppen i fråga om responsblanketten, för alla 209 elever som deltog i workshopparna fyllde i blanketten och gav respons.

Responsen som samlades in bland eleverna analyserades efter workshopveckorna. Allt som allt var responsen som gavs om workshopparna positiv. Cirka 2/3 av deltagarna bedömde att ämnet för workshoppen hade varit intressant, att sättet för genomförande hade lyckats bra och att museet lämpar sig bra som plats för workshoppar, och cirka 1/3 gav betyget medelmåttigt. Endast cirka 2 % av dem som besvarade frågorna bedömde att ämnet inte hade intresserat, att sättet för genomförande hade lyckats dåligt och museets lämplighet som plats för workshoppen var dålig.

Nästan hälften av deltagarna upplevde att de hade fått bra med ny information i workshoppen. Mindre än 40 % svarade att de hade fått måttligt med ny information och cirka 13 % upplevde att de hade fått dåligt med ny information i workshoppen. Det fanns stora skillnader i elevernas svar på frågan om ny information, beroende av i vilken klass de gick. Gymnasieeleverna upplevde att de hade fått sämre med ny information än grundskoleleverna som inte ännu hade behandlat ämnet i skolan lika grundligt.

TEXT:
PROJEKTASSISTENT
IISA AALTONEN

'Ett bra tema för unga. Fortsätt på samma sätt.'

> 4.7 RESPONS FÖR PROJEKTET

Eleverna bekantar sig med utställningen Helsexinki efter att Sexpos workshop har avslutats.

> 4.7 RESPONS FÖR PROJEKTET

4.7.2 Lärare

Respons samlades in förutom bland eleverna också bland lärarna som deltog i workshopparna. Helsingfors stadsmuseums Inlärnings- och välfärdsteam skickar alltid varje lärare som har utnyttjat museets tjänster en responsblankett efter att tjänsten använts, med vars hjälp man utvecklar museets elevtjänster, men den här responsblankettmodellen lämpade sig inte som sådan för responsen för Mythbuster-workshopparna, bland annat eftersom det nu inte var museet som producerade innehållet utan utomstående sakkunnigorganisationer.

Man beslutade sig för att bland annat fråga lärarna var de hade fått kunskap om workshopparna och varför de hade bestämt sig för att ta gruppen till workshoppen. De tillfrågades också om sina förhandsförväntningar, workshopinnehållets lämplighet för läroplanen, sakkunnigorganisationens och museets samarbete och om museet som plats för workshoppar. Lärarna fick bedöma workshoppens innehåll, genomförande, workshopledarens sakkunskap och om de upplevde att de hade fått mervärde för sin undervisning via workshoppen.

Responsförfrågan skickades till sammanlagt 13 lärare av vilka nio besvarade förfrågningen. Av de svenskspråkiga lärarna svarade alla på förfrågan, men bland de finskspråkiga lärarna var svarsaktiviteten lägre. Responsblanketten översattes också till svenska, vilket eventuellt påverkade de svenskspråkiga lärarnas upplevelse av att förfrågan uttryckligen var riktad till dem.

Variationen till den vanliga undervisningen i klassrummet, avgiftsfriheten och ämnets lämplighet med tanke på läroplanen utgjorde de viktigaste orsakerna till att lärarna tog grupperna till workshoppen. Största delen av lärarna upplevde att

'Bra idé. För de unga är tröskeln till museet nu lägre.'

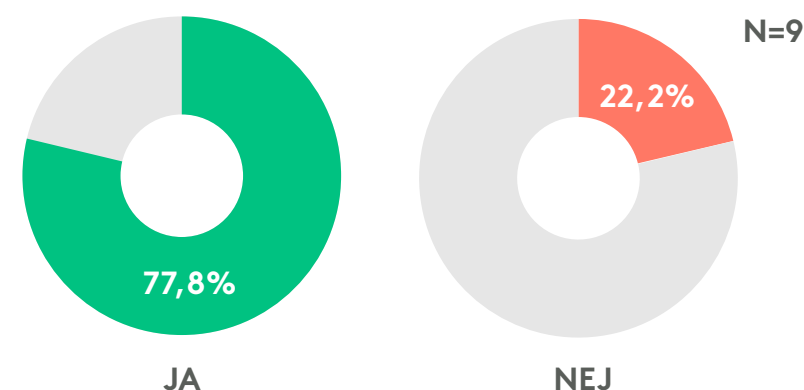
workshoppen hade uppfyllt deras förhandsförväntningar och att den passade förträffligt in i läroplanen för den läroanstalt som de representerade. Största delen av lärarna hade senare gått igenom temana i anslutning till workshoppen med eleverna.

Majoriteten av lärarna bedömde att workshopinnehållet var tämligen bra och att genomförandet var utomordentligt. Workshopledarens sakkunskap bedömdes vara utomordentlig, likaså bedömdes museet lämpa sig utomordentligt för workshoppar. Workshoppens och utställningen Helsexinkis förenhetlighet upplevdes i regel vara utomordentlig eller tämligen bra. Utställningen upplevdes visserligen delvis vara svår för eleverna på grund av de stora textmängderna.

Alla lärare som besvarade förfrågan upplevde att de hade fått mervärde för sin undervisning och att de skulle komma på nytt till en workshop som ordnades av en sakkunnigorganisation. Lärarna skickade också hälsningar till museet och hoppades på mer liknande verksamhet.

TEXT:
PROJEKTASSISTENT
IISA AALTONEN

Gick du senare tillsammans med eleverna igenom temana med anknytning till workshoppen?

> 4.7 RESPONS FÖR PROJEKTET

4.7.3 Samarbetspartner

För museet var det alldeles nytt att samla in respons av samarbetspartnerna på skriftliga blanketter. Museets personal hade alltså erfarenhet av att samla in respons bland lärare med hjälp av en elektronisk förfrågan, men blanketten som skickades till samarbetspartnerna måste utarbetas alldeles från början, eftersom motsvarande samarbete, där museet var plattform och partnern producerade innehållet, aldrig tidigare hade gjorts i fråga om inlärningsinnehåll.

När det gällde samarbetspartnerna var projektarbetsgruppen intresserad av att veta bland annat vilka förhandsförväntningar de hade och deras åsikter om museet som plats för workshoppar. Samarbetspartnerna tillfrågades också om deras åsikt om hur museet klarade av de praktiska arrangemangen, kommunikationen och kontakterna. Samarbetspartnerna fick också frågor om medverkan i workshopprojekt passar målen för den organisation som de företräder och om de via workshopparna nådde ut till nya målgrupper.

Svarsprocenten för responsblanketterna som skickades till samarbetspartnerna var utomordentlig, alla som förfrågan skickades till besvarade också. En del av samarbetspartnerna hade varit med redan i planeringen och genomförandet av utställningen Helsexinki, men en del hade kontaktats först i planeringen av Mythbuster -projektet. En samarbetspartner med vilken samarbetet hade inletts först i och med workshopparna hade önskat sig samarbete redan när utställningen planerades och att de unga också hade beaktats mer när utställningen förverkligades.

Alla samarbetspartner upplevde att museet hade klarat utomordentligt bra av de praktiska arrangemangen. Majoriteten av samarbetspartnerna bedömde att museet utomordentligt hade hållit kontakt med dem under projektets gång. Museet som plats för workshoppar betraktades allmänt som an-

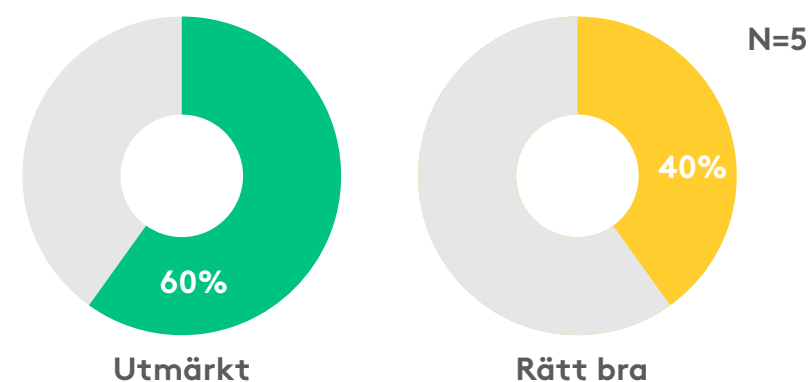
tingen utomordentlig eller tämligen bra. Alla upplevde också att workshoppen lämpade sig som program för utställningen Helsexinki.

Alla samarbetspartner bedömde att workshopparna var lämpliga för organisationens mål. Majoriteten av dem som svarade på frågorna upplevde emellertid inte att de hade nått ut till nya målgrupper via workshopparna. Av responsen som gavs framgick att $\frac{3}{4}$ av samarbetspartnerna upplevde att de hade fått mervärde i sitt arbete av workshopparna. Samarbetspartnernas svar fördelade sig enligt hur mycket de i sitt dagliga arbete hade kontakt med unga. För en del hörde workshopparna nästan till det dagliga arbetet, andra igen upplevde att de hade uppdaterat sina beröringar med de ungas värld och tankar genom workshopparna.

Endast en av de sakkunnigorganisationer som deltog i projektet hade tidigare samarbetat med ett museum, men alla vill gärna i framtiden på nytt samarbeta med Helsingfors stadsmuseum och andra muséer. När det gäller karaktären av ett eventuellt samarbete var samarbetspartnerna öppna.

TEXT:
PROJEKTASSISTENT
IISA AALTONEN

Hur var museet som evenemangsställe för workshoppen?

4.8 DOKUMENTERING AV PROJEKTET OCH KOMMUNIKATION OM DET

TEXT:
PROJEKTASSISTENT
IISA AALTONEN
OCH PRODUCENT
SARI KATAINEN

Projektarbetsgruppens medlemmar hjälper Sexpos workshopledare Patricia Thesleff att förbereda workshoppen.

> 4.8 DOKUMENTERING AV PROJEKTET OCH KOMMUNIKATION OM DET

Med tanke på projektets övergripande effekter ansågs det viktigt att projektet Mythbuster-workshoppar dokumenterades aktivt med fotografier och videoinspelningar. Dokumentationen ansågs viktig, eftersom det med hjälp av fotografier och videoinspelningar skulle vara möjligt att dela information och erfarenheter på ett åskådligt sätt, även i mer omfattande utsträckning inom museifältet. Yrkeskunniga videoproducenter som museet anlidade gjorde två korta videoinspelningar om projektet med Suss Åhman från Folkhälsan och Miila Halonen och Elina Korhonen som ansvarade för Befolkningsförbundets workshopveckor. I videoinspelningarna intervjuas samarbetspartnerna om deras erfarenheter av Mythbuster-workshopparna och det visades också exempel på hur workshopparna hade förverkligats i praktiken. Videorna publicerades på museets egen YouTube-kanal och infällda i en bloggtext som projektassistenten skrev.

Det togs också bilder av hur projektet förverkligades i praktiken vid den sista workshoppen under Sexpos vecka. Fotografen som museet anlidade fotograferade workshopförberedelserna, själva workshoppen och hur grupperna bekantade sig med utställningen efter workshoppen, det vill säga förloppet av hela workshopmorgonen, etapp för etapp. Det behövdes tillstånd för fotografering och publicering av de elevers föräldrar vars barn fotograferades och förfrågan som producenten för utställningen Helsexinki och projektet Mythbuster-workshoppar planerade uttryckligen för att passa detta ändamål skickades ut på förhand till föräldrarna. Redan före workshopdagen framgick det att största delen av

eleverna i en klass på 21 elever inte ville låta fotografera sig, inte ens trots att det på lärarens önskemål skickades en preciserande förklaring om workshoppens innehåll och mål till dem.

Slutligen samtyckte endast sex elever och de fick tillstånd av sina föräldrar att bli fotograferade. Man tolkade det så att det berodde på ämnet som behandlades i workshoppen, stigma i anslutning till dessa ämnen och eventuella felaktiga förhandsuppfattningar om workshoppens innehåll.

Första gången som man kommunicerade utåt om projektet var på museets internetsidor i bloggen Työn alla där projektets projektassistent skrev en blogg en kort tid efter att workshopprojektet hade avslutats i början av november 2017. Bloggen delades också på museets Facebooksida.

Workshopprojektet presenterades snart efter att projektet hade avslutats inom Helsingfors stadsmuseum i samband med personalens Lounge-evenemang. Öppna Lounge-evenemang ordnas varannan månad på Helsingfors stadsmuseum för personalen. Då presenteras varje gång ett aktuellt projekt för museets hela personal, och det erbjuds samtidigt ett öppet och interaktivt forum för samtal

om projektet. Ett av projektets mål var att utveckla en handlingsmodell på konceptnivå som kunde utnyttjas i framtiden på Helsingfors stadsmuseum och allmänt inom museifältet. Därför var det viktigt att informera, samtala och få respons om projektet internt redan i det här skedet när handlingsmodellen fortfarande var under utarbetning.

‘Kommunikationen förlöpte utan svårigheter och vi fick all den hjälp vi behövde med de praktiska arrangemangen.’

BLOGG

SEXUALFOSTRAN PÅ MUSEUM

TEXT:
PROJEKTASSISTENT
IISA AALTONEN

Työn alla -bloggen

På Helsingfors stadsmuseum ordnades i september-oktober 2017 Mythbuster-workshoppar åt ungdomar med sexualfostran som tema. Workshopparnas teman hade en koppling till Helsexinki-utställningen, som öppnades under våren 2017. Utställningen berättar om i Helsingfors boende eller arbetande människors personliga erfarenheter med anknytning till sexuella rättigheter och hur de har uppfyllts.

Mythbusters-workshopparna ordnades av fyra olika expertorganisationer: Folkhälsan, Befolkningsförbundet, Seta och Sexpo. Varje organisation turades om att ansvara en vecka åt gången för workshopparna och deras innehåll. Workshopparna som erbjöd sexualfostran var riktade till grundskoleelever i årskurserna 8 och 9, samt studerande på andra stadiet. I samband med workshopparna kunde deltagarna också bekanta sig med Helsexinki-utställningen och ställa fördjupande frågor till de medlemmar i utställningsarbetsgruppen som var på plats. Dessutom samlade man in skriftlig respons av eleverna i samband med besöket.

I workshopprojektet fick expertorganisationerna helt fria händer i fråga om workshopparnas innehåll samt hur det genomfördes. Museet erbjöd lokalen och materialet för workshopparna, utställningen, samt hjälp från museipersonalen till

exempel vid förberedningen av workshopparna. Museets roll definierades därmed med avsikt som en plattform och möjliggörare. För museiproffs innebar den här typen av nytt slags samarbete att man skulle släppa loss från expertrollen och ha ett starkt förtroende för andras expertis.

Fotokort och diskussioner

Workshopparnas innehåll och sätten att genomföra dem varierade förvånansvärt mycket mellan olika expertorganisationer; under workshopveckorna sågs bland annat kommunikativa föreläsningar, frågesporter, YouTube-videor och bildande av par med hjälp av fotokort. Trots de svåra temana fanns i nästan alla grupper elever som deltog aktivt och som verkade aktivt intresserade samt lärde sig nya saker i workshopparna. Erfarna workshopledare som är vana vid att arbeta med ungdomar skapade för sin del en trygg omgivning där det var enkelt för ungdomarna att diskutera och närma sig temana med hjälp av konkreta exempel, uppgifter och frågor. Workshoppar ordnades både på finska och svenska.

► <https://youtu.be/N0nnOIVdJf0>

► <https://youtu.be/GhcTbzf4qTk>

> 4.8 DOKUMENTERING AV PROJEKTET OCH KOMMUNIKATION OM DET

BLOGG

Workshopledaren hade en viktig roll i att motivera och engagera de elever som deltog i workshopparna.

> 4.8 DOKUMENTERING AV PROJEKTET OCH KOMMUNIKATION OM DET

BLOGG

Workshopprojektet inleddes av Folkhälsan, som ordnade workshoppar om uppfattningar om och normer som gäller olika kön samt om sex, vilket var ett tema som – smaksatt med lite humor – tycktes intressera ungdomarna. Workshopparna inleddes med frågor som vid första anblick verkade enkla "Vad hör till sexualiteten?" och "Vad hör till sex?".

Under Befolkningsförbundets vecka fick workshopdeltagarna bland annat öva att uttrycka och motivera sina egna åsikter. Man skulle ta ställning till olika påståenden, till exempel "världen är utseendeorienterad", genom att ställa sig längs en linje där ena änden betydde att man var av olika åsikt och den andra av samma åsikt. Aktiviteterna gav upphov till bredare diskussioner.

Under Setas workshopvecka fick deltagarna med hjälp av fotokort fundera över vilka av personerna på bilden som var tillsammans med vem och varför. Övningen erbjöd ett exempel på hur normer produceras och hur normer som ställs utifrån påverkar många uppfattningar om människo- relationer och sexualitet.

Sexpos workshoppar behandlade sexuella rättigheter och hur de uppfylls i Finland. Deltagarna fick var och en leva sig in i en påhittad persons liv och fundera på om de påståenden om sexuella rättigheter, som ledaren framförde, stämmer för personen i fråga. Om de sexuella rättigheterna uppfylldes för personen, fick eleven ta ett steg fram. I slutet av uppgiften stod eleverna på

olika ställen i lokalen, enligt hur många steg var och en hade tagit. Uppgiften åskådliggjorde konkret att sexuella rättigheter inte uppfylls för alla. Om alla rättigheter skulle uppfyllas, skulle alla elever ha tagit ett steg fram vid varje påstående och alla skulle ha korsat rummet.

Material för att bygga upp sin identitet

Museerna håller på att allt mer förändras från expertorganisationer till identitetsinstitutioner med låg tröskel som vid behov omvandlas till plattformar, samarbetspartner, möjliggörare eller evenemangsplatser. Museets roll är att i allt större omfattning i stället för färdiga svar erbjuda stoff, möjligheter och uppmuntran för att bygga upp identiteten.

Om en workshop har erbjudit även endast en ung helsingforsare hjälp och verktyg för att behandla svåra frågor som gäller identitet, har projektet varit lyckat.

Mythbusters-workshopparna fokuserade på sexuell identitet, som museerna sällan erbjuder byggmaterial för. Ungdomar, som var målgruppen för workshopparna, söker ofta ännu efter sin sexuella identitet och vill få information, så de var utmärkta deltagare för den här typen av workshoppar.

Om en workshop har erbjudit även endast en ung helsingforsare hjälp och verktyg för att behandla svåra frågor som gäller identitet, har projektet varit lyckat.

Mythbusters-workshopprojektet har fått finansiering från Museiverkets bidrag till innovativa projekt.

4.9 UPPNÅENDE AV MÅLEN FÖR PROJEKTET OCH PROJEKTETS EFFEKTER

TEXT:
PROJEKTASSISTENT
IISA AALTONEN
OCH PRODUCENT
SARI KATAINEN

I workshopparna, som Sexpo ordnade under sin vecka, levde man sig in i en påhittad persons liv med hjälp av kort och funderade på om sexuella rättigheter uppfylls för denna person.

> 4.9 UPPNÅENDE AV MÅLEN FÖR PROJEKTET OCH PROJEKTETS EFFEKTER

Mythbuster-workshop -projektet förverkligade, liksom Helsex-inki-utställningen och utställningens övriga program, i bred utsträckning Helsingfors stadsmuseums strategiska insatsområden och mål. Samarbetet med sakkunnigorganisationerna möjliggjorde innehåll riktade till unga om sexualitet, kön och sex som museet med sin egen personal inte hade haft kunskap att själva förverkliga. Det var också viktigt att workshopparna förverkligades så att man förhöll sig till de unga som till jämlika aktörer som fick påverka workshopparnas förlopp och hur temana behandlades. Med hjälp av temana för workshopparna och det inkluderande sättet att genomföra dem kunde man också fullfölja den agenda för samhällelig genomslagskraft som man hade ställt upp för projektet.

Ökad information om sexualitet, kön och sex samt sexuella rättigheter bland unga hade fastställts som mål för projektet. Den här informationen fanns det tydligt ett behov av eftersom målgruppen för workshopparna, utöver den ursprungliga målgruppen, under projektets gång till följd av den stora efterfrågan utvidgades till att omfatta även elever på andra stadiet som, då de deltog i workshopparna, också upplevde dem som viktiga, även om de kanske inte fick så djupgående ny information som eleverna i klasserna 8 och 9.

Genom projektet nådde Helsingfors stadsmuseum ut till en ny publik. De nya innehåll som förverkligades på ett jämfört med tidigare avvikande sätt lockade lärare i sådana ämnen till museet som sällan besöker museer med sina grupper. Vanligtvis

är det lärare i historia som tar sina grupper till museets verksamhet för skolelever, men i workshopparna inom projektet Mythbuster-workshoppar deltog många lärare i hälsokunskap och psykologi med sina klasser. Mythbuster-workshopparna visade att museet tack vare den nya läroplanen som grundar sig på fenomenbaserad inläring genom sina utställningar och tjänster kan möta behoven hos allt flera lärare och läroämnen. Projektet visade också att ett sätt att erbjuda skolorna allt mer omfattande innehåll är att utnyttja sakkunnigorganisationer med vars hjälp det är möjligt att producera sådana innehåll som museet inte nödvändigtvis själv har tillräcklig sakkunskap i.

**Genom projektet nådde
Helsingfors stadsmuseum
ut till en ny publik.**

> 4.9 UPPNÅENDE AV MÅLEN FÖR PROJEKTET OCH PROJEKTETS EFFEKTER

Projektet gjorde det möjligt för museet att skapa nätverk med för museet nya organisationer.

Under Mythbuster-workshoppar -projektet nådde man ut till unga som visserligen tidigare har varit målgrupp för Helsingfors stadsmuseums Inläring- och välfärdsteam, men som i målgruppstänkandet inom Utställnings- och programteamet har fått något mindre uppmärksamhet. I projektet Mythbuster-workshoppar ville man inte erbjuda unga enbart ett löst inlärningsinnehåll utan uttryckligen som ett program till Helsexinki-utställningen som berättar om sexuella rättigheter. Den avslappnade workshopsituationen med samtal i ett lugnt museum som var stängt för andra besökare kan i framtiden leda till nya museibesök. Även många lärare funderade i sam-

band med workshopparna på att ta sina klasser till museet för att bekanta sig med andra utställningar och evenemang som ordnas i museet.

Mythbuster-workshop -projektet var i många hänseenden en inlärningsprocess även för Helsingfors stadsmuseum. Projektet gav museet ny information om mångfalden i anslutning till de teman som behandlades i workshopparna och sätten att genomföra dem samt allmänt information om ett alldeles nytt sätt att genomföra projekt där museet är plattform för innehåll som produceras av andra. Projektet Mythbuster-workshoppar bevisade i praktiken att det är möjligt att genom expertsamarbete förverkliga inlärningsinnehåll i samband med utställningar som museet självt inte har knowhow för, men att man i fortsättningen dessutom kan förverkliga många andra innehåll som kräver sakkunskap utifrån. Delvis får man här också hjälp av att responsen för projektet Mythbuster-workshoppar analyserades och arkiverades för att utnyttjas senare i liknande projekt.

Även med tanke på Helsingfors stadsmuseums interna verksamhet gav projektet upphov till nya handlingssätt, eftersom det förverkligades övergripande, i samarbete av många team. Syftet med projektet var dessutom att skapa nya partnerskap och utveckla nya samarbetsformer. Projektet gjorde det möjligt för museet att skapa nätverk med för museet nya organisationer. Museet blev mer bekant tack vare att nätverket utvidgades och de nya nätverken gör det möjligt att fortsätta samma slag av samarbete även i framtiden.

5.

HANDLINGSMODELL FÖR PROJEKTEN AKTIVERANDE INLÄRNINGSSINNEHÅLL GENOM EXPERTSAMARBETE I SAMBAND MED UTSTÄLLNINGAR

1. INLEDNING AV PROJEKTET

TEXT:
PRODUCENT
SARI KATAINEN OCH
ARBETSGRUPPENS
MEDLEM
AINO VILA

MUSEUM

- Kunskaper, färdigheter, expertis, metoder
- Personalens kompetens och tillräcklighet, lokaler, arbetsredskap, målbild för produktionen av tilläggsvärde

SAMARBETS-PARTNER

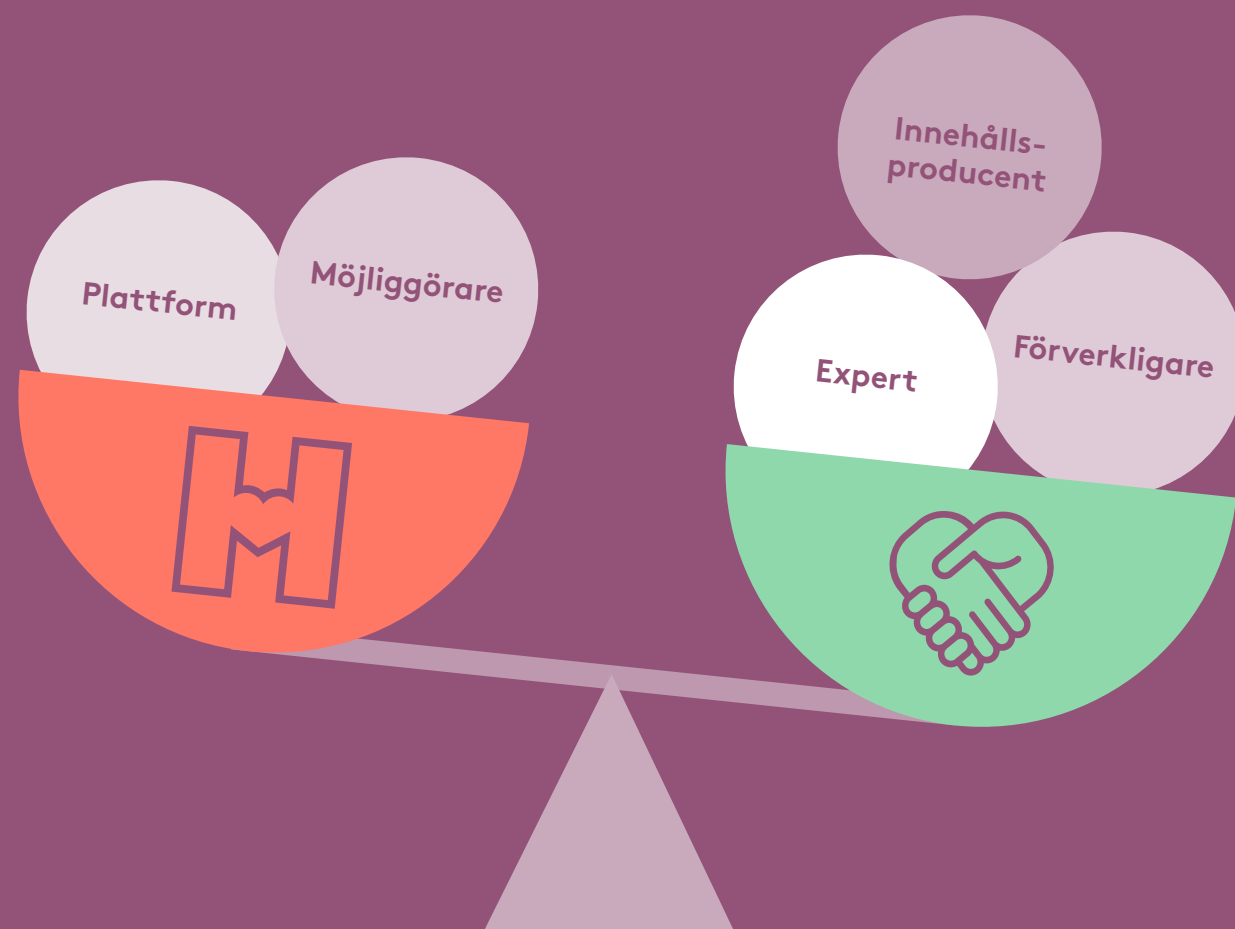
- Kunskaper, färdigheter, expertis, metoder
- Personalens kompetens och tillräcklighet, målbild för förmedling av kunskap

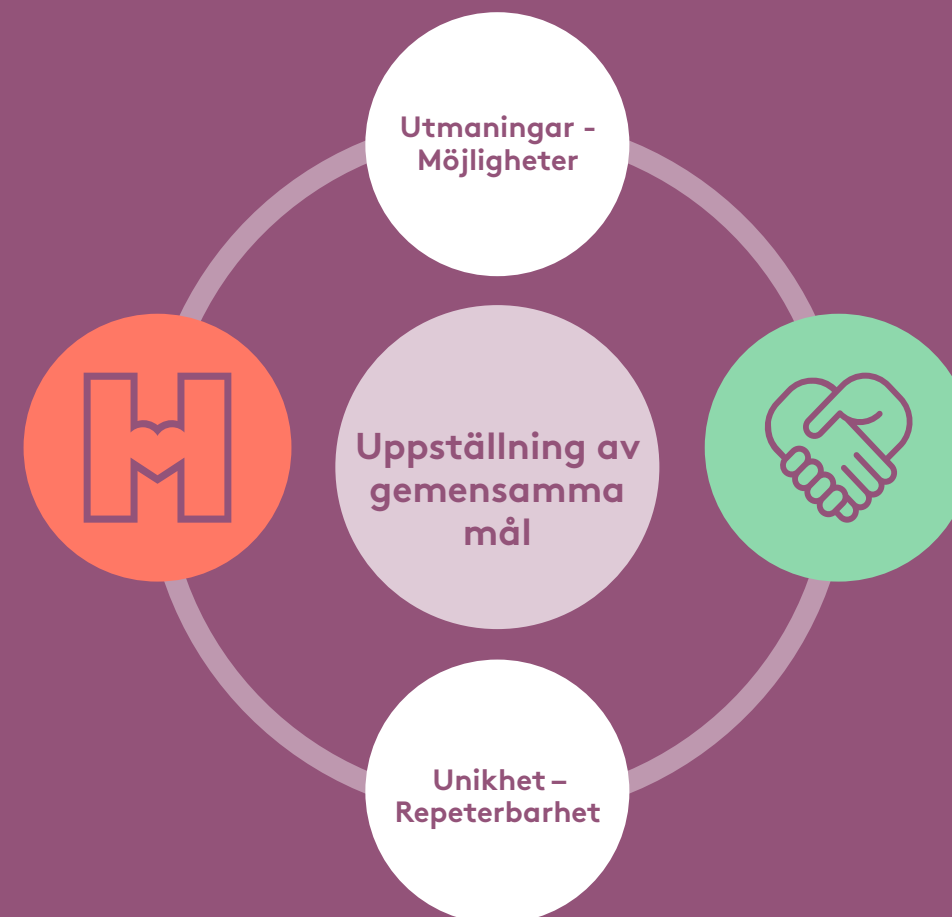
MÅLGRUPP

- Behov, önskemål, kunskaps- och erfarenhetsbakgrund
- Nåbarhet, målbild för deltagande

> INLEDNING AV PROJEKTET

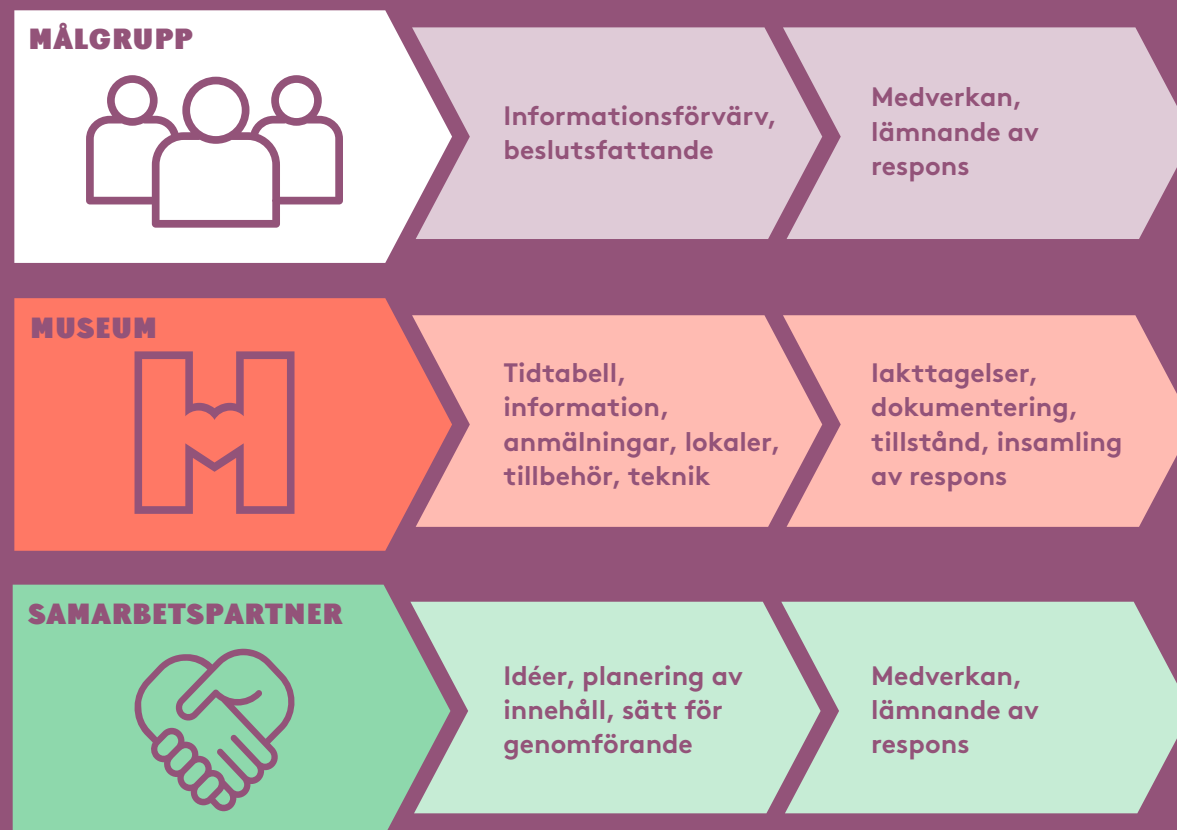

ROLLERNA I PROJEKTET

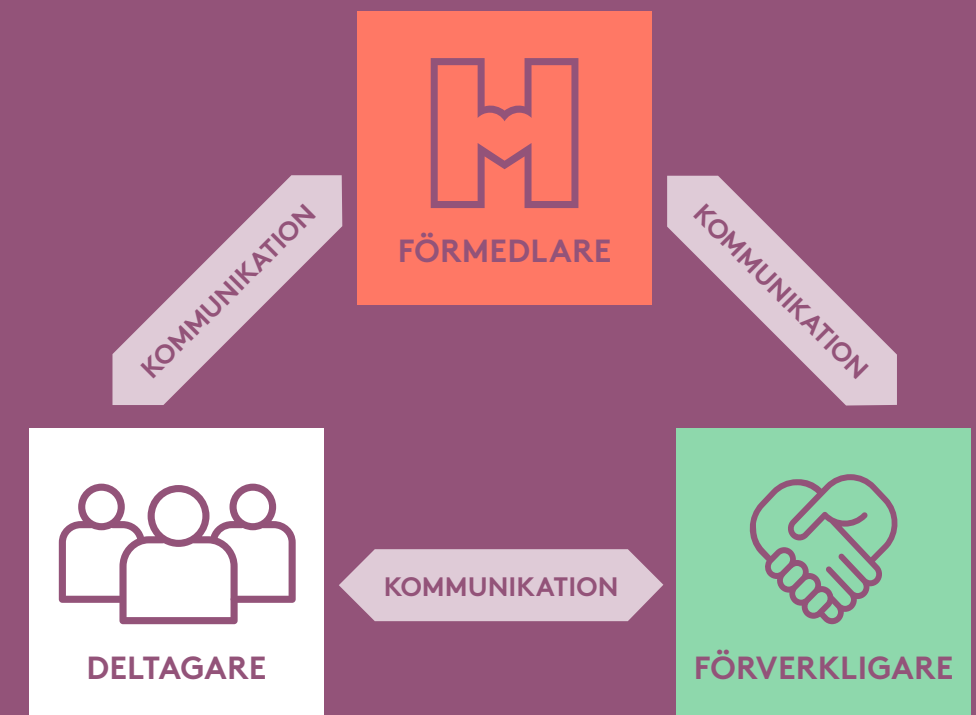

INLEDNING AV PROJEKTET

2. DET PRAKTISKA GENOMFÖRANDET AV PROJEKTET

DET PRAKTISKA GENOMFÖRANDET AV PROJEKTET

ROLLERNA I PROJEKTET

3. AVSLUTANDE AV PROJEKTET

